

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

МАКЕДОНСКИ
ЦЕНТАР ЗА
ГРАЃАНСКО
ОБРАЗОВАНИЕ

Проект за меѓуетничка интеграција во образованието

МЕСЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ

на Проектот на УСАИД за меѓуетничка интеграција во образованието

декември 2016

I. СПРОВЕДЕНИ АКТИВНОСТИ

Компонента 1- Информирање на јавноста и заедниците

- **Свечени настани на сечење лента.** Детално се планираа и подготвуваа свечени настани на сечење лента во основните училишта „Браќа Миладиновци“, с. Дедебалци, општина Могила и „Св. Кирил и Методиј“, с. Бучин, општина Крушево, чија цел беше да се обележи успешното завршување на реновирањето на училиштата. Се подготвија сценаријата за овие настани и презентација на активности кои училиштата ги спроведуваат во насока на унапредување на меѓуетничката интеграција. Истите беа презентирани на свечените настани пред гостите и локалните заедници.
- **Гостување.** При крајот на месецот, претставници од тимот на ПМИО гостуваа на утринската програма на МРТВ, при што со јавноста се споделија клучните активности и постигнувања на проектот во 2016 година, а исто така се најавија и претстојните активности во рамки на проектот.
- **Видео.** Се подготви видео во кое се прикажани клучните постигнувања и активности во насока на подобрување на меѓуетничката интеграција во образованието во рамки на проектот (<https://www.youtube.com/watch?v=neCCoErDb1g>).
- **Редовно информирање на институциите, општините и училиштата за активностите на ПМИО.** Дел од активностите опфатија и редовно ажурирање на информациите и објавување на новости и приказни за текот на активностите преку фејсбук страницата *Интеграфика*, како и веб-страницата на проектот www.pmio.mk. Дополнително, активностите кои се одвиваа во рамките на училиштата (самостојни или во партнерства со другите училишта), во периодот имаа медиумска поддршка и покриеност.

Компонента 2 – Градење на капацитетите на училишното раководство и наставниците

- **Работилница за рефлексija и одржливост на настаните – „Денови за меѓуетничка интеграција“.** По успешно реализираните завршни настани – Денови за МИО во шестте општини, се одржаа две работилници на кои учествуваа претставници од општините – одговорни за образование, како и од училиштата кои беа вклучени во оваа активност. Целта беше да се направи рефлексija за реализацијата на овие активности. Врз основа на научените лекции и идните потреби кои беа идентификувани на работилниците, се изготви документот со препораки за одржливост на активностата Денови за МИО.
- **Спроведување на прашалник за учениците кои учествуваа во активности во рамки на „Денови на меѓуетничка интеграција“.** Се спроведе прашалник со учениците кои учествуваа во активностите во рамки на „Денови на меѓуетничка интеграција“, со цел согледување на ефектите и придобивките од искуствата што

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

МАКЕДОНСКИ
ЦЕНТАР ЗА
ГРАЃАНСКО
ОБРАЗОВАНИЕ

Проект за меѓуетничка интеграција во образованието

учениците од различни етнички заедници ги имале во рамки на заедничките активности.

- **Посета на заеднички наставен час по граѓанско образование.** Се реализираше посета на заедничка активност по граѓанско образование во ОУ „Братство Миѓени“, општина Тетово, на која учествуваа 20 ученици од различни наставни јазици.
- **Средба со работната група за МИО при МОН за разгледување на содржините од електронското истражување со општините.** Се одржа средба со претседателот и потпретседателот на работната група за МИО при МОН, со цел подготвување на извештајот од реализираното електронско истражување со општините.
- **Објавување на Прирачникот за училишни одбори за основни и средни училишта.** Прирачникот за училишни одбори за основни и средни училишта се објави на веб-страницата на ПМИО на македонски и албански јазик (<http://pmio.mk/c2-capacity-building-materials/manual-for-school-boards-for-primary-and-secondary-schools/>).
- **Учество на тркалезна маса на тема „Активности на МОН кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранцијата“.** Тим од ПМИО учествуваше на тркалезната маса „Активности на МОН кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранцијата“, на која претставници од клучните образовни институции и од УСАИД дискутираа за резултатите од електронските истражувања за МИО во 2016 година.
- **Реализација на менторски средби со СИТ-ови.** Се одржаа дополнителни менторски средби со 10 групи на претставници од училиштата кои не учествуваа во регуларниот циклус на менторски средби, во периодот октомври-ноември 2016.
- **Изготвување на помошни документи за грантови финансирани од МОН.** Во процесот на поддршка на МОН во врска со доделување на грантови на училишта кои спроведуваат заеднички ученички активности, се изработија: упатства за грантистите за спроведување на успешна заедничка активност и упатство за промоција на активности и обврски на училиштето во однос на грантот. Во тек е подготовка за работилница за членовите на комисиите за избор на апликации за грант на МОН.

Компонента 3 – Модел училишта

- **Заеднички/интегрирани часови.** Во две основни модел училишта се одржаа неколку заеднички часови од редовната настава со ученици од различни наставни јазици. Во ОУ „Братство Единство“, општина Охрид се одржа еден интегриран час по англиски јазик, како и еден интегриран ден (пет заеднички часови) на тема Нова година. Во ОУ „Санде Штерјоски“, општина Кичево се одржаа два интегрирани часови по ликовно образование.
- **Мултикултурна работилница.** Во основното училиште „Братство Единство“, општина Охрид се одржа тематска работилница по повод Нова година со ученици и наставници од сите наставни јазици.
- **Приредба.** По повод 21 Декември – Ден на наставата на турски јазик, во ОУ „Братство Единство“, општина Охрид се одржа приредба со заеднички/интегрирани, како и со мултикултурни точки.
- **Прирачници.** Прирачникот за Демократско учество на учениците е испечатен на четири наставни јазици.
- **Демократска партиципација.** Преку училишната заедница во средното економско училиште „Гостивар“, општина Гостивар беа изработени украсни паноа со новогодишни пораки. Во ОУ „Санде Штерјоски“, општина Кичево училишната заедница беше активно вклучена во изработка на новогодишни украси, како и

Проект за меѓуетничка интеграција во образованието

продавање на истите на тридневниот Новогодишниот базар.

- **Излети.** ОУ „Братство Единство“, општина Охрид организираше излет со ученици од осмите одделенија од сите наставни јазици во Тетово. Заеднички беа посетени различни објекти значајни за сите заедници, со цел учениците да се запознаат со културните карактеристики на сите етнички заедници и да ја продлабочат меѓусебната соработка.
- **Промоција на училишта.** ОУ „Братство Единство“, општина Охрид имаше два настапи со кои даваат белег на модел училиште. На натпревар за Trash art организиран од Пакомак, тим од училиштето составен од наставници и ученици од сите наставни јазици освоија трета награда за најдобра изработка – фустан од рециклиран материјал. Исто така, на традиционалната прослава за Нова година организирана од општината, училиштето се претстави со интегрирани точки (со ученици и наставници од сите наставни јазици).
- **Работилници за постигнати промени и ефекти од МИО активности.** Се одржаа четири работилници со претставници на СИТовите, наставници реализатори на активности, но и наставници кои не биле директно вклучени во активностите на проектот. Работилниците се одржаа во модел училиштата „Бајрам Шабани“ и „Браќа Миладиновци“, општина Куманово, ОУ „Санде Штерјоски“, општина Кичево, како и средното економско училиште „Гостивар“, општина Гостивар. На средбите беа претставени постигнатите промени во модел училиштата, ефектите од реализација на МИО активности како и резултатите од електронското истражување на за МИО на ниво на цела држава.

Компонента 4 – Стимул за училиштата

- **Во тек се активностите за реновирање.** Во тек се активностите за реновирање кои се обврска на ПМИО во општинско основно музичко училиште „Лазо Мицев Рале“, општина Кавадарци.
- **Сертификати за учество на обуки.** Подготвени се сертификати за учество на обуките за одржување на училишни објекти за членови на ТРУ, секретарите на училиштата и технички персонал од 63 реновирани училишта. Вкупната бројка на печатени сертификати, односно на лица кои ќе добијат сертификат изнесува 623.
- **Месечни состаноци во 15 училишта од фаза 5 за следење на работата за одржување на училишните згради.** Сите 15 училишта реновирани во фаза 5 беа контактирани од стручни лица кои ја пратат работата и процедурите за одржување на училиштата, при што им беше дадена стручна помош во однос на одржувањето на училишните згради (градежни позиции, систем за греење, електрични инсталации, хигиена).

Мониторинг и евалуација

- **Активности за мониторинг и евалуација.** Мониторинг на тековните активности на ПМИО. Обработка на податоците од евалуација на активностите реализирани преку грантот за родителско вклучување.
- **Електронско истражување.** Средба со работната група за МИО при МОН и презентација и дискусија на резултатите од електронското истражување со општините.
- **Работа на финален извештај за Мониторинг и евалуација.** Во тек е подготовката на финалниот извештај за Мониторинг и евалуација.

Проект за меѓуетничка интеграција во образованието

II. ПРЕТСТОЈНИ АКТИВНОСТИ ЗА СЛЕДНИОТ МЕСЕЦ

Компонента 1 – Информирање на јавноста и заедниците

- Организирање и одржување на обука за наставници за водење на креативни катчиња во рамките на своите училишта.
- Тркалезна маса „Улогата и поддршка на медиумите во унапредување на меѓуетничката кохезија и интеграција во училиштата“.
- Одржување на работилници во рамките на креативните катчиња со ученици и наставници.
- Редовно ажурирање на информациите и објавување на новости и приказни за текот на активностите преку фејсбук страната Интеграфика и веб-страната на проектот www.pmio.mk.

Компонента 2 – Градење на капацитетите на училишното раководство и наставниците

- Извештај за резултатите од анализата на добиените податоци од евалуацијата на учесниците во активностите со родителско учество во МИО.
- Подготовка на модул за работилници со одговорните за образование и СИТ-координатори од 19-те општини за продлабочена соработка.
- Работилница со членовите на комисиите за избор на грантисти на МОН.

Компонента 3 – Модел училишта

- Дистрибуција на сертификати за МИО активности.
- Одржување на училишни презентации за внесени промени и ефекти од МИО активностите во две Модел училишта.

Компонента 4 – Стимул за училиштата

- Активностите за реновирање и технички прием на реновираниот училиштен објект во ОМУ „Лазо Мицев Рале“, општина Кавадарци по завршување на градежните активности.
- Состанок со работната група на компонента 4.
- Месечни состаноци во 15 училишта од фаза 5 за следење на работата за одржување на училишните згради.
- Подготовка на конференција за презентирање на добри практики за одржување на училишта за технички персонал од 63 реновирани училишта.

Мониторинг и евалуација

- Финализирање на финален извештај за Мониторинг и евалуација.
- Активности со работната група за МИО при МОН.